

Мађарска књижевност 1

Број ESPB: 6

Услов Положен колоквијум

Циљ предмета

Упознавање са првим документима и писаним траговима мађарске књижевне културе.

Исход предмета

Студент ће се упознати са првим документима мађарске културе, са првим институцијама културе, са разликом између културе номадског народа и културе после прихватања хришћанства, а упознаће и легенде и начине проглашења светаца. Све то ће му омогућити да се лакше сналази у текстовима мађарског средњовековног латинитета, али и у онима писаним старим мађарским језиком.

Напомена Проучавање књижевности средњег века отежава језичка баријера (латинитет), као и културална различитост у односу на садашњост. Због те диференције, на курсу се средњовековним текстовима прилази ван оквира традиционалне књижевно-историјске текстуалне интерпретације. Тежиште је на културалном и историјском приступу у проучавању текстова, стога на предавањима у проучавању текстова помоћ пружају културални контексти и контекстуална интерпретација.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријски увод у интерпретацију средњовековних књижевних текстова на латинском и мађарском језику. Култура писања и читања у средњем веку, диховотима културалних канона и традиција, културна и језичка раслојеност на латински језик владајућег слоја, школства и цркве с једне стране, и мађарског језика као језика народа с друге. Генеза средњовековне црквене културе на латинском језику у теолошкој, реторичкој перспективи. Текстови и функције црквене књижевности на латинском и мађарском језику у средњовековној култури и католичком систему. Историјски списи, гесте и хронике у књижевно-историјском контексту. Књижевна и културна делатност монашких редова (развој мађарског језика и писма, преводи, проповеди, параболе). Касни средњи век и хуманизам, текстови, текстови световне књижевности. Генеза и књижевно-историјске вредновање текстова на мађарском језику. 1. Поглед на свет средњег века, 2. Црквена књижевност, 3. Жанрови средњовековне књижевности: легенде, проповеди, химнична поезија, 4. Први мађарски интегрални књижевни текст: Посмртно слово, 5. Химнична поезија: Маријино ридање, 6. Популарна култура средњег века, 7. Поглед на свет ренесансе, 8. Ренесансни двор краља Матије, 9. Талијански хуманисти на двору Краља Матије, 10. Поезија Јануса Панониуса, 11. Хуманизам и протестантизам, 12. Први преводи Библије на мађарски, 13. Књижевност мађарског протестантизма, 14. Полемике између католика и протестаната, 15. Поезија Балинта Балашија

Практична настава

1. Порекло Мађара. Сусрети Тирила и Методија са Мађарим, 2. Песме уз рад, тужбалице, бајалице 3. Књижевност средњег века. Повел, 4. Књижевност на латинском језику. Легенде о свецима 5. Средњовековне угарско-српске културне везе 6. Почети црквене књижевности на мађарском језику 7. Световна књижевност на мађарском језик 8. Погибија Дмитра Јакшића. Песма о Петру Бериславићу 9. Процват црквене књижевности у касном средњем веку. Кодекси 10. Јанус Панониус: епиграми 11. Хуманистичка књижевност пре и после Мохача 12. Књижевност реформације 13. Г. Пешти, Г. Хелтаи и П. Борнемиса - репрезентативни писци епохе 14. Расцвет мађарске поезије у XVI веку 15. Балинт Балаши

Литература

Бан, И, Барта, Ј. и Цине, М. (1976) Историја мађарске књижевности, Нови Сад: Матица српска.

Гинтли, Т. et al. (2010) Magyar Irodalom, Budapest: Akadémia Kiadó.

Klanczay, T., ur., (1964) A Magyar Irodalom Története, I., II. kötet, Budapest: Akadémia Kiadó.

Бабић, С. (2009) Мађарска цивилизација. Увод у хингарологију, Сента: VMMI, Завод за културу војвођанских Мађара.

Nemeskürty, I. (1993) A magyar irodalom története 1000 – 1945, Budapest: Akadémia Kiadó.

Методe извођења наставe

На предавањима ће се водити разговори о средњовековним облицима, језику и садржајима културе и књижевности. На часовима вежбања студенти ће се упознати са најважнијим текстовним документима са почетка мађарске књижевне културе.